

**Harmati Béla László:
Szószékoltárok Magyarországon**

Szakmai beszámoló

**Adatlap azonosító: A2019/N4535
Pályázati azonosító: 203137/03302**

Az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, illetve a Nemzeti Kulturális Alap a 203137/03302 pályázati azonosítójú támogatási szerződés értelmében, a Közgyűjtemények Kollégiuma 2018. 06. 18-i ülésén született döntése alapján 800.000,-Ft vissza nem térítendő támogatásban részesítette az Evangélikus Országos Gyűjtemény

**DR. HARMATI BÉLA LÁSZLÓ: SZÓSZÉKOLTÁROK MAGYARORSZÁGON CÍMŰ
ILLUSZTRÁLT KIADVÁNY MEGJELENTETÉSÉRE**

célú pályázatát.

Az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, illetve a Nemzeti Kulturális Alap a pályázó kérelme alapján a támogatás elszámolási határidejét 2020. március 02. napjában, a megvalósítás teljesítési időtartamát 2018. 08. 01. – 2019. 12. 31. időszakra határozta meg.

A könyv a határidőben, a vállalt kivitelben 268 oldalon, 300 példányban elkészült. A könyv ISBN száma: 978-615-00-7180-0 ISSN száma: 2677-0806.

A kapott támogatást a szerződés 17. c.) pontjának megfelelően, a pénzügyi elszámolásban részletezettek szerint tiszteletdíjra és nyomdaköltségre használtuk fel.

A könyv 20 példányát a pályázati nyilatkozatban megjelölt módon közgyűjtemények részére juttattuk el. A könyv egy további példányát a mai napon postára adtuk az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő részére.

A szószékoltár az egyetemes protestantizmusnak és a magyar kultúrának egy különleges kincse, amely erősen kötődik az evangélikus egyházhoz. E sajátos liturgikus berendezés kialakításában a lutheri teológia alapelvei tükröződnek: az ige(hirdetés) és az úrvacsora egységként kezelt központi szerepe és helye. Ha mindehhez hozzágondoljuk az úrvacsora helyéhez, az oltárhoz

sok esetben hozzáigazított keresztelőkút elhelyezését, akkor tulajdonképpen az evangélikus liturgia szentségi helyeit láthatjuk meg a maguk teljességében.

A most elkészült munka jelentősége és kiemelkedő értéke több szempontból is úttörő jellegű. Elsőként említendő az a tény, hogy mindezidáig átfogó kutatás a téma magyarországi vonatkozásairól nem készült. A kutatás sokféle megközelítést felmutató módszertana szempontjából kiemelendő a gondosan végzett levéltári kutatás és a nagy kitartást igénylő, hosszú időt felölelő helyszíni munka, a felmérés és dokumentálás, amely a munka hitelességének alapja. Fontos megemlíteni, hogy olyan témákat és megközelítéseket vet fel, amely mindezidáig hiányzott a magyar művészettörténet-írásból: például a szószékoltár vonatkozásában a megrendelés - a megrendelő és a művészek, mesterek, iparosok - speciális evangélikus szempontú összefoglalása. A kötet jelentős újdonsága, hogy áttekintést ad a teljesség igényével a mai Magyarország szószékoltáraitól, felvázolva egy új és megalapozott tipológiai rendszert, amely mind európai kontextusban, mind pedig a Kárpát-medence hasonló típusú berendezéseivel koherens rendszert alkot. A tipológia új megközelítést, új értelmezéseket hozhat a magyarországi barokk és 19. századi oltárművészet kutatásában. A típusok lehetőség szerinti teljes bemutatása a hazai evangélikus templomok örökségének megismerése és megóvása szempontjából fontosak, amelyben a szószékoltárok műemlékvédelme központi helyet foglal el. A kötet a ma Magyarországon még fellelhető 187 darab szószékoltár közül 57-t igényesen lefotózva, be is mutat a kötetben.

A kapott támogatást ezúton is köszönjük.

Budapest, 2020. február 27.

Tisztelettel,

Hubert Gabriella

Dr. Hubert Gabriella

igazgató



Ha létezik egyáltalán olyan szimbólum, mely jellemző az evangélikus egyházra, akkor az a Luther-rózsán kívül minden kétséget kizáróan a szószékoltár. Egyedi, sajátos megoldásként jött létre egy olyan korban, melyben az egyház képviselői keresték a legmegfelelőbb formákat és megoldási lehetőségeket a megreformált egyház tanításának kifejezésére. A Kárpát-medencében ennek a berendezési tárgynak a fejlődése sajátos utat járt be és egyedi megoldásokat eredményezett. Kialakulása, fejlődéstörténete azonban mindeddig kevésbé volt ismert. Jelen kötetünk kísérletet tesz a fennmaradt emlékek csoportosítására és bemutatására. Ugyanakkor a kultúra iránt nyitott olvasó, az evangélikus szószékoltárok művészeti világának megismerésével az üdvtörténethez, Isten kegyelmének mélyebb, a művészet nyelvén megfogalmazott igazságához kerülhet közelebb.



97861504071800

EVANGÉLIKUS
ORSZÁGON
GODTITKÁRY

HARMATI BÉLA LÁSZLÓ

Szószékoltárok Magyarországon



HARMATI BÉLA
LÁSZLÓ

Szószékoltárok Magyarországon

E EVANGÉLIKUS
ORSZÁGON
GODTITKÁRY